

GMB Voortgangsrapportage CO2

Eerste helft 2018

Jaar : 2018
Status : Definitief
Versie : 1.0

Naam	P.T.M. Wouters	G.J. van de Pol
Functie	KAM manager	Algemeen Directeur
Handtekening		

Inhoudsopgave

1	Algemeen	3
2	CO2-overzicht	4
3	Energiebeoordeling	6
3.1	Verbruikers met significante invloed op energieverbruik	6
3.2	Maatregelen en kansen voor CO ₂ -reductie	6
4	Reductiedoelstellingen en voortgang	7
5	Initiatieven en participaties	10
6	Revisie	11

1 Algemeen

Deze rapportage is onderdeel van het circulaire beleid van GMB. CO2 vormt daarbinnen een prominente rol en CO2 reductie staat centraal binnen het circulair ondernemen. Ondanks dat het onderdeel uitmaakt van het circulaire beleid, blijft CO2 vertaald worden volgens de normering van de CO2 Prestatieladder.

CO2 kent zijn eigen plek binnen het ManagementZorgSysteem (MZS) van elke werkmaatschappij. Het proces omtrent CO2 wordt jaarlijks geaduiterd door KIWA en intern door de afdeling KAM en overige betrokkenen.

CO2 is verwoord in de GMB Beleidsverklaring en het Energiemanagement Actieplan, welke als beleid is opgenomen in het CO2 proces in MZS.

Jaarlijkse rapportages

GMB rapporteert (half-)jaarlijkse de CO2-reductie en publiceert dit op www.gmb.eu.

De rapportages vertellen de voortgang:

- Reductie doelstellingen
- Ketenganalyses
- Keten- en sector initiatieven
- Participaties.

Uitgavedatums 2018 en 2019

Voortgangsrapportage 1^e helft 2018: 1 oktober 2018

Jaarrapportage 2018: 1 april 2019

Voortgangsrapportage 1^e helft 2019: 1 oktober 2019

Jaarrapportage 2019: 1 april 2020

Betrokkenen

- Administratie; de afdeling Administratie zet de CO2 overzichten van verbruik gereed.
- KAM manager; de afdeling KAM stelt de CO2 rapportages op en is lid van de Werkgroep Circulair.
- Werkgroep Circulair; de werkgroep wordt vertegenwoordigd door elke werkmaatschappij. De werkgroep zorgt voor initiatieven op het gebied van CO2 reductie, circulair ondernemene en duurzaamheid.

Energiebeoordeling

De CO2 rapportage bevat de energiebeoordeling. Deze wordt uitgevoerd door de afdeling KAM.

Categorie bedrijf

GMB behoort tot de categorie Middelgroot Bedrijf.

	Diensten ⁹	Werken/leveringen
Klein bedrijf (K)	Totale CO ₂ -uitstoot bedraagt maximaal (≤) 500 ton per jaar.	Totale CO ₂ -uitstoot van de kantoren en bedrijfsruimten bedraagt maximaal (≤) 500 ton per jaar, <u>en</u> de totale CO ₂ -uitstoot van alle bouwplaatsen en productielocaties bedraagt maximaal (≤) 2.000 ton per jaar.
Middelgroot bedrijf (M)	Totale CO ₂ -uitstoot bedraagt maximaal (≤) 2.500 ton per jaar.	Totale CO ₂ -uitstoot van de kantoren en bedrijfsruimten bedraagt maximaal (≤) 2.500 ton per jaar, <u>en</u> de totale CO ₂ -uitstoot van alle bouwplaatsen en productielocaties bedraagt maximaal (≤) 10.000 ton per jaar.
Groot bedrijf (G)	Totale CO ₂ -uitstoot bedraagt meer dan (>) 2.500 ton per jaar.	Overig

Communicatie

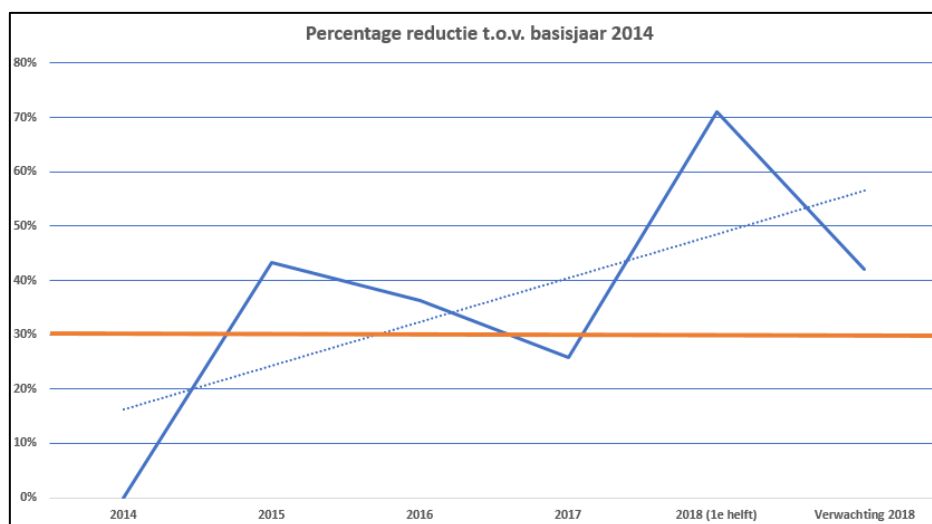
Alle communicatie over CO2 staat beschreven in het Communicatieplan en het Energiemanagement Actieplan.

2 CO2-overzicht

In het Energiemanagement Actieplan worden de CO2 footprints van de basisjaren getoond. Sinds 2018 kiest GMB ervoor 2014 als basisjaar aan te houden. Voorheen was dit 2009. In dit hoofdstuk worden alleen de getallen uit 2014 getoond in onderstaande tabel in vergelijking tot het verbruik van de jaren daarop volgend tot en met het heden. Dit is vervolgens vertaald naar een grafiek die de trend en de lijn van de reductie hoofddoelstelling laat zien.

De hoofddoelstelling is **30% structurele reductie per miljoen euro omzet t.o.v. het basisjaar 2014 tot aan 2021.**

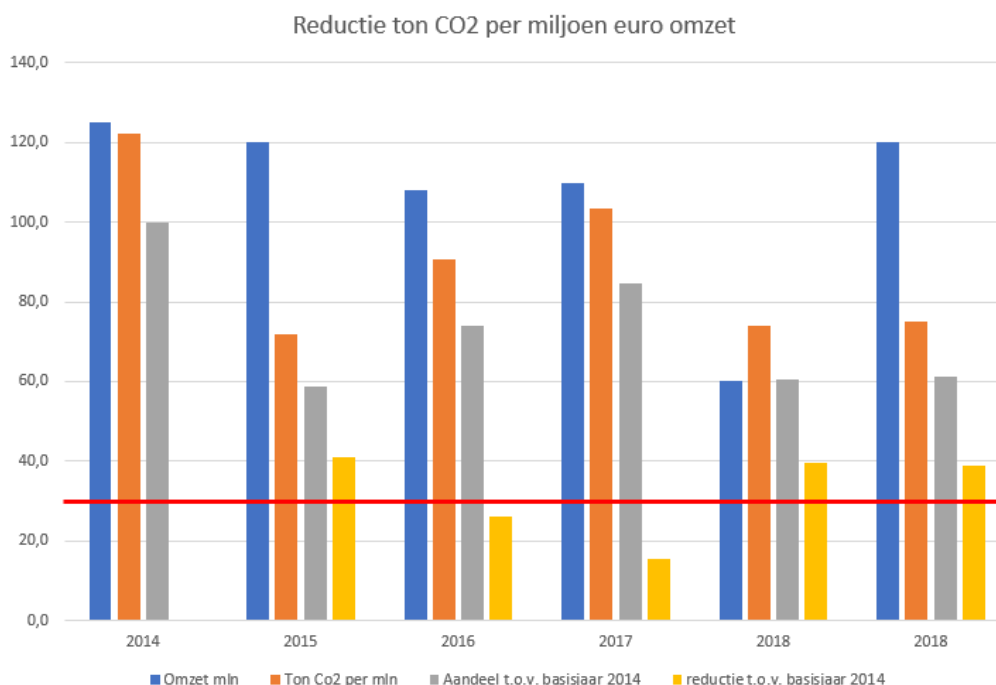
Scope emissies	2014	2015	2016	2017	2018 (1 ^e helft)	Verwachting 2018
Scope 1	8.783,2	6.962,7	7.529,5	8.730,0	4.660,6	9.321,2
Percentage t.o.v. basisjaar	100%	79,28%	85,73%	99,4%	53,06%	106,13%
Percentage reductie t.o.v. basisjaar	0%	21,72%	14,27%	0,6%	46,94%	-6,13%
Gasverbruik	166,9	86,4	123,2	143,3	110,3	220,7
Brandstofverbruik goederenvervoer algemeen en machines	7.487,4	5.779,0	6.375,1	7.461,1	3.519,7	7.039,3
Brandstofverbruik zakelijk autovervoer	1.128,9	1.097,4	1.031,2	1.125,5	1.030,6	2.061,2
Scope 2	6.571,0	1.686,4	2.211,0	2.641,8	-228,8	-457,5
Percentage t.o.v. basisjaar	100%	25,66%	33,65%	40,2%	-3,48%	-6,96%
Percentage reductie t.o.v. basisjaar	0%	74,34%	66,35%	59,8%	103,48%	106,96%
Zakelijk vliegverkeer	0,0	0,7	3,1	3,1	3,4	6,8
Declarabel brandstofverbruik privé auto's (zakelijk)	19,5	8,0	2,3	4,2	3,3	6,5
Elektriciteitsverbruik	6.551,4	1.677,7	2.205,6	2.634,5	-235,4	-470,8
Scope 3	168,5	155,8	149,7	140,4	69,4	138,7
Percentage t.o.v. basisjaar	100%	92,46%	88,84%	83,32%	41,19%	82,31%
Percentage reductie t.o.v. basisjaar	0%	7,54%	11,16%	16,68%	58,81%	17,69%
Declarabel brandstofverbruik privé auto's (woon-werk)	168,5	155,8	149,7	140,4	69,4	138,7
TOTAAL (scope 1 en 2)	15.354,2	8.649,2	9.740,5	11.371,8	4.431,8	8.863,7
Percentage t.o.v. basisjaar	100%	56,33%	63,44%	74,06%	28,86%	57,73%
Percentage reductie t.o.v. basisjaar	0%	43,67%	36,56%	25,94%	71,14%	42,27%
<i>Totaal (scope 1, 2 en 3)</i>	<i>15.522,7</i>	<i>8.805,0</i>	<i>9.890,2</i>	<i>11.512,2</i>	<i>4.501,2</i>	<i>9.002,4</i>
Percentage t.o.v. basisjaar	100%	56,72%	63,71%	74,16%	29%	58%
Percentage reductie t.o.v. basisjaar	0%	43,28%	36,29%	25,84%	71%	42%

De verdeling van de emissie per scope is weergegeven in de onderstaande tabel. Hierin staat ook de verwachting van 2018 gespecificeerd zoals ook meegenomen in de voorgaande tabel.

Scope	Totale uitstoot in ton CO2	Uitstoot bedrijf in ton CO2	Uitstoot op projecten in ton CO2	Uitstoot onbekend in ton CO2	Verwachte CO2-uitstoot per jaar	In vergelijking met: nieuw inventarisatie 2014	Vershil in ton CO2	Vershil in %
Scope 1	4.660,6	591,3	4.065,1	4,2	9.321,2	8.783,2	537,9	-6%
Gasverbruik	110,3	106,1	0,0	4,2	220,7	166,9	-56,6	-32%
Brandstofverbruik goederenvervoer algemeen en machines	3.519,7	176,0	3.343,7		7.039,3	7.487,4	-3.967,8	6%
Brandstofverbruik zakelijk autovervoer	1.030,6	309,2	721,4		2.061,2	1.128,9	-98,3	-83%
Scope 2	-228,8	181,1	-413,1	3,3	-457,5	6.571,0	-6.799,7	107%
Zakelijk vliegverkeer	3,4	3,4	nvt		6,8	0,0	3,4	0%
Declarabel brandstofverbruik privé auto's (zakelijk)	3,3			3,3	6,5	19,5	-16,3	83%
Elektriciteitsverbruik	-235,4	177,7	-413,1		-470,8	6.551,4	-6.786,8	107%
Scope 3	69,4	0,0	0,0	69,4	138,7	168,5	-99,2	18%
Declarabel brandstofverbruik privé auto's (woon-werk)	69,4			69,4	138,7	168,5	-99,2	18%
Totaal (scope 1 en 2)	4.431,8	772,4	3.652,0	7,5	8.863,7	15.354,2	-10.922,4	42%
<i>Totaal (scope 1, 2 en 3)</i>	4.501,2	772,4	3.652,0	76,8	9.002,4	15.522,7	-11.021,5	42%

Met bovenstaande gegevens kan de reductie per miljoen euro omzet in kaart gebracht worden. Hieronder is de reductie grafisch weergegeven. Er is een schatting gemaakt dat in 2018 rond de eerste helft de omzet op 60 miljoen euro lag en verwacht wordt uit te komen op 120 miljoen euro omzet over het jaar 2018.

De rode lijn in de grafiek geeft de 30% doelstelling weer.

3 Energiebeoordeling

De energiebeoordeling wordt, conform ISO 5000, uitgevoerd.

De energiebeoordeling is opgebouwd uit:

- een analyse van het huidige en historische energieverbruik;
- een gedetailleerde analyse ter identificatie van de faciliteiten, apparaten of processen die een significante invloed op het energieverbruik hebben en;
- een analyse van de prioriteiten t.a.v. kansen voor verbetering van de energieprestatie.

Zie voor de energiegebruikers per scope en het daarbij behorende verbruik de overzichten in hoofdstuk 2.

3.1 Verbruikers met significante invloed op energieverbruik

De volgende energiestromen blijken het meest significant te zijn:

- **Gasverbruik:** Uit de CO₂ overzichten is gebleken dat de kantoorpanden van IJhorst en Opheusden op dit moment als significante verbruiker van gas aangewezen kunnen worden.
- **Brandstofverbruik goederenvervoer algemeen en machines:** De meest significante gebruiker is het materieel (met name kranen, shovels en bulldozers) van GMB.
- **Brandstofverbruik zakelijk autovervoer:** Als de omvang van de bedrijfsonderdelen wordt meegewogen dan is er geen significante verbruiker aan te wijzen.
- **Elektriciteitsverbruik:** De productielocaties GMB BioEnergie Zutphen en Tiel zijn grootverbruikers als het gaat om het elektriciteitsverbruik.

3.2 Maatregelen en kansen voor CO₂-reductie

Het nemen van energieverlagende maatregelen dragen bij aan het behalen van de CO₂-doelstellingen. Hieronder staan de maatregelen die getroffen zijn en de maatregelen die kansen bieden.

Maatregelen

- **Gasverbruik:** Zonne-installatie Zutphen van 2,7 Mw en >900 ton CO₂ reductie en oprichting van De Zon B.V.
- **Brandstofverbruik goederenvervoer algemeen en machines:** Doelstelling is 'GMB schaft altijd het meest zuinige materieel aan'.
- **Brandstofverbruik zakelijk autovervoer:** Aanschaf van hybride en elektrische auto's.
- **Elektriciteitsverbruik:** NUON Nederlandse Wind (inkoop wordt gelijk gesteld aan verbruik) en voor materieel geldt de doelstelling 'Elektrisch wat elektrisch kan'.

Kansen

- **Gasverbruik:** Zonne-installatie Tiel, De Zon B.V.
- **Brandstofverbruik goederenvervoer algemeen en machines:**
 - GMB schaft alleen de schoonste machines aan op moment van inkoop.
- **Brandstofverbruik zakelijk autovervoer:** Nieuwe doelstelling wagenpark
- **Elektriciteitsverbruik:** bewustwording projecten en kantoren
- **Algemeen verbruik projecten:** Duurzaamheidsindicator projecten, dialoog met de opdrachtgever.

SKAO Maatregellijst

In de SKAO Maatregellijst van GMB staat aangegeven welke acties (die al geïmporteerd stonden in de Maatregellijst van SKAO) door GMB worden uitgevoerd en welke kansen bieden.

SKAO Maatregellijst:

report SKAO
beknopt.pdf

SKAO Maatregellijst_addendum GMB:

Addendum SKAO
maatregelen als CO₂

4 Reductiedoelstellingen en voortgang

- Reductiedoelstelling voor 2021

Doelstelling: 30% CO2 reductie per miljoen euro omzet t.o.v. het referentiejaar 2014. Dit betekent een reductie van 4.271,4 ton CO2 met een jaarlijkse frequentie tot aan 2021.

Resultaat

Zie hoofdstuk 2 met de CO2 overzichten en grafieken. Je ziet dat de reductie vandaag de dag ruimschoots behaald wordt en redelijk stabiel is. Afgelopen jaren is de reductie wat lager uitgevallen. Dus in totaal reduceert GMB behoorlijk wat CO2, per miljoen euro omzet daalt dit percentage enigszins, dat zie je goed bij het jaar 2015. Voor 2018 zijn beide vooruitzichten positief en hoeft er geen verdere bijsturing plaats te vinden.

- Reductiedoelstellingen scope 1

Wagenpark

Er wordt eind 2021 95 gr CO2/km gereden.

Resultaat

Resultaat is de afgelopen jaren niet behaald. Deze kan ook niet behaald worden blijkt na het dieselschandaal. Op deze doelstelling moet bijgestuurd worden.

Actie: Nieuwe doelstelling voor wagenparkbeheer vaststellen.

Zonenergie

GMB wekt voor eind 2017 zonenergie op in Opheusden en laat hier de omgeving van mee profiteren en reduceert hiermee ca. 55 ton CO2.

Resultaat

Zonnepanelen in Opheusden zijn nog niet geplaatst dus de beoogde doelstelling die nu al lager lag dan 55 ton (postcoderoosregeling wordt niet meer uitgevoerd) CO2 besparing, is nog niet behaald.

Actie: Doelstelling herschrijven voor zonnepanelen in Opheusden en welke CO2 reductie behaald wordt.

Actie: Zonnepanelen plaatsen in Opheusden.

Schoon materieel

GMB schaft het schoonste materieel aan wat te verkrijgen is bij aankoop.

Resultaat

GMB Materieeldienst heeft weer in divers nieuw materieel geïnvesteerd of vervangen. De investeringslijst is op te vragen bij de Materieeldienst.

Actie: Mogelijk (totale) jaarlijkse besparing ton CO2 berekenen.

- Reductiedoelstellingen scope 2

NUO Nederlandse Wind

GMB bespaart jaarlijks 4000 ton CO2 door gebruik NUON Nederlandse Wind.

Resultaat

Contract is voortgezet en inkoop wordt gelijkgesteld aan verbruik.

De Zon B.V.

GMB heeft De Zon B.V. opgericht. Doelstelling is zoveel mogelijk eigen energie e uit zonenergie op te wekken en opdrachtgevers te stimuleren hierin mee te gaan door het plaatsen van zonnepanelen aan te bieden op de daarvoor geschikte daken. Dit gebeurt vanuit De Zon B.V.

Resultaat

De B.V. is opgericht en stratisch plan voor GMB is gereed.

Actie: vaststellen wat CO2 reductie GMB is na de plaatsing van de eigen zonnepanelen.

Actie: Vaststellen mogelijke reductie bij opdrachtgevers (gemiddelde per locatie)

Elektrisch materieel

GMB heeft de doelstelling uitgesproken 'Elektrisch wat elektrisch kan'.

Resultaat

In 2018 zijn elektrische grondstampers aangeschaft. Hierdoor vindt er 0,0 CO2 uitstaat meer plaats bij deze activiteiten.

Actie: Verdere uitbreiding elektrisch materieel

- Reductiedoelstellingen scope 3

Ketenanalyses

GMB stelt voor de meest materiele scope 3 emissies een ketenanalyse op.

Resultaat

Er is een ketenanalyse voor de BIR opgesteld. Met de warmtevoorziening van de BIR wordt 400 ton CO2 gereduceerd door gebruik van restwarmte. Er heeft nog geen verdere uitbreiding plaatsgevonden naar het gemeentehuis of verzorgingstehuis in Lichtenvoorde.

De beton ketenanalyse heeft aandacht gekregen door de benoeming van een KAM-Coördinator Duurzaamheid. Die gaat de ketenanalyse opstellen o.b.v. eerder onderzoek. De beton ketenanalyse loopt wel vertraging op.

Voor relining is besloten te onderzoeken of er een ketenanalyse voor gemaakt kan worden.

RWZI Utrecht wordt volop gebouwd en medio 2019 wordt het opgeleverd. Dan kan bekeken worden of de 166 tot 232 ton CO2 besparing daadwerkelijk behaald wordt.

Actie: Restwarmte gemeentehuis en verzorgingstehuis Lichtenvoorde.

Actie: Ketenanalyse beton

Actie: Ketenanalyse relining

Actie: Monitoren besparing CO2 RWZI Utrecht

- Reductiedoelstellingen overig

Beton Bewust

GMB Civiel is lid van het keurmerk Beton Bewust. GMB heeft met Bewust Beton toegezegd om:

- bij voorkeur beton toe te passen van een leverancier met het keurmerk Beton Bewust;
- keurmerkhouders in een vroeg stadium bij de projecten te betrekken;
- registratie en rapportage van het totaal geleverde beton door keurmerkhouders;
- bijwonen van voortgangsoverleggen Beton Bewust.

Resultaat

GMB was in 2018 weer aangesloten bij de overleggen van Beton Bewust (CSC). Reductie via beton krijgt meer aandacht binnen GMB via benoeming KAM-Coördinator Duurzaamheid en circulair ondernemen.

Actie: Ketenanalyse beton

Compost binnen internationale landbouw

GMB BioEnergie zet voor 2021 geproduceerde compost in binnen de internationale landbouw.

Resultaat

Alle stukken voor Frankrijk worden beoordeeld en lijkt er naaruit te zien dan dit een positieve beoordeling wordt en de afzet realiteit wordt.

Kantoren

GMB realiseert 37,3% CO2 reductie in energieverbruik na verbouwing van het kantoorpand in Kampen.

Resultaat

In 2017 is 3363m³ gas gecontracteerd bij de NUON. Het verbruik op de jaarrekening komt uit op 4350m³ gas. In 2018 is het kantoor in Kampen verbouwd en uit de jaarafrekening blijft dat er 772m³ gas is verbruikt.

Dat zou een besparing betekenen van 3578m³ gas wat gelijk staat aan 3578 x 1,890 is 6,762 ton CO2. Deze besparing is echter niet realistisch. Het zou namelijk betekenen dat het kantoor in Kampen 82,3% reductie heeft plaatsgevonden. Het vermoeden is dat gedurende de verbouwingsperiode er geen gasverbruik is geweest. Dat kan kloppen omdat kantoorpersoneel in bouwunits op het terrein heeft gewerkt en warmte via elektrische kachels werd verkregen.

De overige maatregelen zijn doorgevoerd, maar hoeven niet verder bekeken te worden aangezien het eindresultaat zal afwijken van de werkelijkheid en er dus geen goede vergelijking opgesteld kan worden.

Actie: Jaarverbruik 2017 en 2019 met elkaar vergelijken voor een realistisch beeld.

5 Initiatieven en participaties

- **Vaktijdschriften, platforms, nieuwsbrieven en vakgroepen:**
 - Nieuwsbrief Platform Groene Zaken Uitgelicht;
 - Cobouw;
 - Waterforum;
 - Nieuwsbrief GreenDeals (Agentschap)
 - Lid van CO₂-Prestatieladder SKAO
 - Lid van www.duurzameleverancier.nl
 - Aangesloten bij branchevereniging Bouwend Nederland.
 - Deelname vakgroep KOMAT (Contactgroep Materieel van Bouwend Nederland)
 - Deelname in o.a.: vakgroep POV Piping, vakgroep POV Macrostabieleit, Platform VORK (STOWA), Slibsymposium (STOWA), expertgroep rond het thema 'optimalisaties grond en klei' (Rijkswaterstaat), Klankbordbijeenkomsten Duurzame Leverancier.
 - Bezoek seminars CO₂-Prestatieladder

- **Keteninitiatieven en participaties:**
 - Het vergroenen van de productie van betonmortel (GMB Services i.s.m. MgAubel).
 - Liner voor vervangen van drinkwater-, gas-, en drukrioolleidingen (GMB Rioleringsstechnieken i.s.m. SAERTEX multiCom GmbH en KIWA).
 - Certificaathouder bij NUON voor het afnemen van duurzame energie uit Nederlandse wind
 - Optimaliseren van zuiveringsprocessen:
 - RWZI Venlo (Biogas)
 - Utrecht (Nereda technologie)
 - RWZI Tiel (samen met Waterschap Rivierenland)
 - Dijkdeuvel
 - Hergebruik van primaire en secundaire stoffen voor damwanden en stelcomplaten.
 - Optimalisatie van het scheiden van reststoffen uit afvalstoffen (GMB BioEnergie).
 - Deelname in Kettenconvenant Beton Bewust (CSC)
 - GMB verstuurt verbruikte materialen naar Ghana (ontwikkelingsproject).
 - Resthout linerkisten gaan naar een meubelmaker in regio Kampen.
 - Kiemt: <https://www.kiemt.nl/netwerk/gmb-bioenergie-zutphen/>

- **Kansen**
 - Deelname aan Cleantech Center (Oost-) Nederland
 - Deelname aan Nederland CO₂ Neutraal

6 Revisie

Halfjaarrapportage 2016

- Nieuwe datums uitgifte vastgesteld
- Nieuwe stand conversiefactoren doorgevoerd
- Overzicht CO₂ uitgebreid met overzicht gemiddelde totale uitstoot CO₂ per auto voor het jaarlijks kunnen sturen op de doelstelling van 95 gram CO₂ per auto.
- Nieuwe harmonisatiebesluiten geïntegreerd

Jaarrapportage 2016

- Omschrijving doelstellingen aangepast
- Hoofdstukindeling aangepast en nieuwe benoeming hoofdstukken
- Volledige actualisering jaarrapportage
- Processchema MZS aangepast en nieuw beleidsstuk gepubliceerd
- Wijziging doelstellingenmatrix naar Strategische Actieplannen doorgevoerd
- Datum rapportage verwijderd i.v.m. vaststellen datums verspreiding
- Revisie overzicht opgenomen
- Nieuwe huisstijl doorgevoerd

Halfjaarrapportage 2017

- Nieuwe datums uitgifte 2018 vastgesteld
- Nieuwe stand conversiefactoren doorgevoerd

Jaarrapportage 2017

- Processchema MZS geactualiseerd
- Website CO₂-Prestatieladder opnieuw ingericht
- CO₂ deels in SAP Plannen opgenomen, krijgt verdere uitvoering in 2018

Voortgangsrapportage 2018

- Front gewijzigd, afbeelding verwijderd
- Hoofdstuk 1 ingekort
- Hoofdstuk 2 titel gewijzigd, grafieken verwijderd door verwijzing naar Energiemanagement Actieplan
- Hoofdstuk 3 ingekort tot 1 A4 en wijzigingen gemaakt naar grafieken en niet meer dubbel vertoond
- Hoofdstuk 4 ingekort en doelstellingen meer concreet verwoord en een toevoeging gedaan door openstaande acties helder te maken voor opvolging.
- Doelstellingen Materieeldienst bij hoofdstuk 4 benoemd
- Ketenanalyses toegevoegd (optioneel en werkelijk) bij hoofdstuk 4
- Ketenanalyses toegevoegd (optioneel en werkelijk)
- Hoofdstuk 5 linerkisten naar meubelmaker toegevoegd
- Doelstellingen Materieeldienst bij hoofdstuk 4 benoemd
- Ketenanalyses toegevoegd (optioneel en werkelijk)